

2016. OKTÓBER–DECEMBER

JÓ PÁSZTOR

A JÓ PÁSZTOR ALAPÍTVÁNY LAPJA • 13. ÉVFOLYAM 10–12. SZÁM

ÜNNEPEK – ÜNNEPLÉS

Karácsonyra készülünk. Vágyunk ünnepelni. Vannak szeretett és fölemelő ünnepnapjaink. De hallottam már olyat is: „Na, ezen is túlestünk!” – Mint lelkipásztor, nem csupán megünnepeltem egész életemben egyházi fő ünnepeinket, hanem legtöbbször én voltam a szervezője és levezetője is „gyülekezeteimben”. Tudom, hogy az ünnep lehet kötelező, de lehet fölemelő, szép is. Minden esetben együttal áldozatos oda-szenteltséget is jelent. Attól függ, hogy az ünnepelt személy vagy esemény mennyire tartozik az életemhez, része az életemnek.

Az ünnep: emlékezés, múltidézés, köszönet, köszöntés, hálaadás, örvendetes felajánlkozás az ünnepelt személy vagy történet számára. Hálaadás, dicsőítés, magasztalás, „begerjedt” lelkesedés, ováció és így tovább. Sorolhatod.

Ahol az emberek valamilyen közös jellegzetességük nyomán valamilyen közösségben élnek, előbb-utóbb kialakulnak az ünnepnapok. De nem egyformák, még ha valami hasonlót jelentenek sem.

Első helyre teszem a világ népeinek a transzcendenciás viszonyára utaló és abból eredő, adódó ünne-

peit. Nekünk Isten, másoknak istenek. Nekünk Atya-Fiú-Szentlélek, más egyebeknek pedig akárhogy is nevezett vagy nevezhető, isteneknek kikiáltott szellemek, eszmék, megtapasztalások, történések. Az utóbbi hetekben-hónapokban (horribile dictu!) még „tökfesztyávról” is hallani. Jelentése van – úgymond – a tökből faragott álcáknak, a világító tök fejeknek. „Tökjó!”, olvasom még a hatalmas „mollinókon” is.

Nekünk, magyaroknak szintén a közelmúltban volt emlékezésünk a „Szabadság” istenének negyvennyolcas és ötvenhatos „megjelenéseire”.

Mivelhogy időben élünk, napok, korszakok, évek, jelenségek ismétlődései folytán – az ünnepek ismétlődni (is) szoktak. Az ismétlődések hozadéka, hogy kialakulnak az ünneplés szokásai. Valamire mindig ugyanúgy illik emlékezni. Valami csak akkor „igazi”, ha úgy történik, mint régen.

Ha nincs jelen az ünnepelt személy-fogalom-esemény, megidézzük: ránk hagyományozott emléktárgyakkal, az ünnepeltről szóló történetek újra meg újra való ismétlésével, sztorikkal, egy kis megengedhető humorral, a ránk

maradt legendáriumok személyi vagy tárgy utalásaival.

Itt van például a KARÁCSONY! Sok rétegű szimbólum-rendszerével rendkívül gazdagon átadja a múlt emlékeit. A fiatalok időnként tiltakoznak, nem értik, az idősök helytelenül bólogatnak. Boldogok egyedül a mi kicsinyeink, akiknek tárva-nyitva a szívük-elméjük, hogy mindent befogadjanak. Az ő szűrőjük majd mindent átrostál, megítél, osztályoz, és vagy követik a példát, vagy újabb ünnepelni való meglepetéseket találnak ki maguknak.

Karácsony legértékesebb „szimbóluma”, meg együttal tökéletes valóság is, hogy „Gyermek született nekünk ma!” – A Teremtő a világ egyik piciny zugában teremtménnyé kicsinyítette önmagát. Ezzel bizonyította végtelen lehajló szeretetét. Az Édenből kiűzött bűnös emberről kijelenti, hogy ő szereti mégis, megkeresi, vissza fogadja a bűn miatt elveszett embergyermekét. Vagyis minket. – Nem nevezési díjat ír ki, hogy aki azt megfizeti, benevezhet, és visszamehet a Paradicsomba. Hanem leküldte egyszülött Fiát, Jézus Krisztust, aki élete-szenvedései-keresztthalála-

Minden kedves Olvasónknak áldásokban gazdag karácsonyt és boldog, eredményes új évet kívánunk!

feltámadása és tanításai dicső forradalmával szabaddá teszi az embert, hogy aki hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen. Ez a „kis” Jézus a Világ Üdvözítője. Egy istállóban született. Azért, hogy még én is elhihessem és elfogadhassam, mert hogy én is egy nádfödeles kis falusi házban születtem. Hogy lehajló szeretetét én is el tudjam hinni és fogadni, mint aki bizonyos vagyok abban, hogy „tehát értem is jött”. Engem is föl akar emelni az Ő égi magasába. Pásztorok, állattenyésztők, egyszerű földművesek kicsiny csapata kíséretében bandukoltam gyermekkoromban a „betlehemi jászolbölcsőhöz”. És ott volt Ő csakugyan! Rám mosolygott. Azonnal éreztem, hogy a testvérem. Most már azt is tudom, hogy én vagyok az Ő testvére, én vagyok a fiatalabb gyermek. Mert Ő örökkévaló, akárcsak Isten, az Ő Atyja, illetve az Atyaisten.

„Bölcsek érkeztek napkeletről”. De meg kellett tudnia mindenkinek az egész földön, hogy Jézus Krisztust nem lehet kisajátítani. Ereiben zsidó vér csörgedezett, de mióta hiszek Benne, szent vére már az én vérkeringésemben is benne van. Amikor úrvacsorázom, erre gondolok. Ha őszinte bűnbánattal elé térdelek, „vérátömlesztést” kapok tőle, hogy mindinkább hasonlítani tudjak rá.

Születésének népszerű szimbóluma számtalan országban a karácsonyfa. Ennek üzenete: örökzöld fenyő. – Meghalt, de feltámadt. Örökké él és uralkodik.

Felcicomázzuk karácsonyfánkat az ünnepre. Fényfüzerekkel fonjuk át ágait. El akarjuk mondani, hogy ő a Világ Világossága. A gyertya, a piciny lángocska Őrá emlékeztet.

A karácsonyfa alatt ott sorakoznak az ajándékok. Ezek is Őrá mutatnak. Őtőle tanultuk ezt a cselekményt, mert Ő a végtelen Égi Ország legdrágább ajándéka nekünk, halandó nyomorultaknak, reménykedő üdvözülendőknek.

Érdekes módon még a szamárra is karácsonyi szimbólummá változott.

Északról, a Galileai Tenger mellől hogyan mehetett volna más eszközzel az „utolsó idős”, várandós, leendő édesanya, Mária, ha nem annak a korszaknak a „Trabantjával”: szamárháton. Ráadásul ott volt a menekülés Egyiptomba, majd a haza-út Názáretbe.

Átgondoltam, hogy életem során nekem a költészetem és írói szolgálatom volt egész életemben az én ún. Trabantom. – Mostanában úgy alakulnak a dolgok, hogy időnként nem csak én viszem Megváltómat egy-egy missziós állomásra, hanem Ő segít legyőzni a gravitációt. Tapasztalom, fölvesz karjaira, emel, vezet, segít, adja, amire ilyenkor szükség van.

Divatba jött mostanában a gyermekintézményekben, hogy az apróságok – óvodások, kisiskolások – saját készítésű ajándékokkal készüljenek egy-egy látványos ünnepre. Az írni még nem tudó lerajzolja, a betűvetést már ismerő pedig leírja, mit adna, mit ajánl fel „Jézuskának”. – Az ő nyelvükön ez a legtermészetesebb megnevezés. Persze az is benne foglaltatik az üzenetükbe, hogy ők pedig mit szeretnének kapni az ünneptől, az ünnepeltől.

Bebocsátást kérek közéljük én is most. Írni ugyan nem nagyon tudok, de igen-igen szeretek. Hozom hát hálámat, hiszen értem jött Jézus, hozzám is betért, elvégezte a szükséges rendrakást, átalakítást a szívémben. Őt szolgálhatom. A napkeleti bölcsektől megtanultam, hogy érdemes nekivágni a hosszú zarándokútnak (hivatás!), mert ez az út elvezet a „ház”-ig, melybe én is bemehetek. Igen nagy lesz az örömöm, hogy színről színre meglátom majd Őt, és ott is leborulva imádkozom – a mágusokkal és pásztorokkal együtt nagy Királyomat. Arany ugyan nincs a kincses ládikában, de – íme, Uram, fogadd ezt a kis „suta” ajándékomat is, amit írtam. Tömjénem és mirhám, fogadd kegyelme-sen!

Gerzsenyi Sándor

Túrmezei Erzsébet versei

KENYÉRNEK JÖTTÉL

*Kenyérnek jöttél éhező világra,
Világosságra, sötét éjszakába.
Fényes hajnalnak, örök ragyogásnak,
Vak zűrzavarban, örökös tanácsnak.
Jöttél útnak, igazságnak, életnek,
S kicsiny gyermekként, jászolba fektettek,
Jézus, Jézus!*

*Mért sínylődnének hát éhezve, szegényen,
Mért tévelyegnének világtalan éjben?
Tanácstalanul, és halálra váltan,
És úttalanul, a hazug világban?
Mikor Benned mindent megnyerhetünk,
És jászlad elé odatérdelhetünk!
Jézus! Jézus!*

Ha kihamvadnak a lángok

*Ha kihunynak a karácsonyi fények,
Ha kihamvadnak a kis gyertyalángok,
Szürke hétköznapiakba, Jézusom
Lángolva és lobogva hadd vigyem
Csodálatos, örök szeretetteddel
Jászladnál új lángra gyújtott szívem!*

*Hozzánk hajló, örök szeretetted,
Ha új lángra gyújt gyertyaszíveket,
És szeretettedet visszük ragyogva
Szolgáltatokba és feladatokba,
Hadd örüljenek sokan melegének:
Nem leszünk fénytelenek és szegények,
Ha kihamvadnak a kis gyertyalángok,
Ha kihunynak a karácsonyi fények...*

Szerkesztői rovat

Minden év vége eseményekben, ünnepekben gazdag. Idén ez fokozottan igaz. Az '56-os forradalom 60. évfordulójára emlékeztünk és számos más jubileumra.

Jelen számunkban a 100 és 110 évvel ezelőtti események közül kiemelünk néhányat. Egy Békehírnök cikket idézünk teljes egészében I. Ferenc József elhunytá kapcsán. A felsőbb hatalmasságok iránti tisztelet és megbecsülés sugárzik a cikkből és indirekt köszönet az állami elismerésért. Az aláírás: U.B.

Számos fórumon megemlékeztünk a Teológiai Szeminárium alapításának 110. évfordulójáról, legünnepélyesebben a Pest Vigadóban, 2016. október 29-én.

110 éve készült el az Erzsébetfalvi Baptista Imaház (Pesterzsébet). Közöljük a meghívót a megnyitó istentiszteletre, meg egy régi képet.

Ugrai Kovács Imre testér 25 éve költözött az örök hazába. Családja egy emlék-CD-t állított össze, ebből az alkalomból, amelyen szerepel egy interjú vele (Bányai Jenő testvér készítette). Imre bácsi – ahogy mindnyájan hívtuk – egyike volt azoknak a feltétlen köztiszteletben álló vezetőknek, akik megalkuvás mentes igazságszeretetükkel ma is példák lehetnek. Misszióbizottsági elnökként a teológián is tanított, 1965–67-ig pedig az egyházelnöki tisztelet is betöltötte. Most az interjú első részét közöljük, de folytatni fogjuk.

65 évvel ezelőtt kezdte lelkipásztori szolgálatát Dr. Szebeni Olivér testvér, aki most „Életem évfordulói” címmel egy rövid írást küldött. Kiskunhalason lelkipásztorom volt gyermekkoromban. Ugyanő jegyzi a Billy Graham-ról szóló írást.

Rövid beszámolót közlünk Szappanos Tibor operaénekes testvérünk lelkipásztori avatásáról és beiktatásáról a Dömsödi Körzetben.

A vezércikket most is Gerzsényi Sándor testvér írta, a téma pedig természetesen a Karácsony. Múlnak az évek. Gerzsényiné, Marika épp most 80 éves! Ezúton is szeretettel köszöntjük mindkettőjüket és köszönjük a sok-sok remek írást.

Most is van – mint mindig – ének, persze karácsonyi, és a szerző most is Tóka Szabolcs orgonaművész, zeneszerző. Köszönjük áldozatos szolgálatát éppúgy, mint a rejtvény rovat hűséges készítőjének Dr. Sajben Klárának, aki szinte a kezdetektől minden számban jelentkezik jobbnál jobb, hasznosabbnál hasznosabb fejtörőivel. És köszönjük az önkéntesek segítő munkáját, ami nélkül a lap nem juthatna el olvasóinkhoz.

A Jó Pásztor megjelenését az teszi lehetővé, hogy munkatársaink, szerzőink ingyen, szeretetből dolgoznak, olvasóink pedig önzetlen adományaikkal segítenek. Hálásak vagyunk ezért Istennek, és köszönjük!

Áldásokban gazdag karácsonyt és boldog, eredményes új évet kíván a szerkesztő:

Dr. Almási Mihály
lelkipásztor

Életem évfordulói

Egyszerű baptista prédikátor vagyok, és ahogy régebben mondták nekem, rám is vonatkozik már, hogy míg a fiatal pályakezdőknek, munkahelyi jelentkezéskor a benyújtott életrajzuk rövid, sokat kell gondolkodniuk, hogy mit írjanak le. Az időseknek viszont az írivaló azzal szerez gondot, hogy szelektáljanak, mivel túl sok lenne a leírandó.

Első helyre a *szolgálatom kerül*. 1951-ben, 65 éve, a történelmünkben olyan nevezetes „ötvenes évek” elején, pünkösöd előtti szombaton, tehervagonban megtett 140 kilométeres utazásból leszálltam a vonatról egy déli határhoz közeli, utolsó előtti őrháznál. Tudtak az érkezésemről, de nem várt senki. Egy idő után elindultam tétován a tömeggel a falu felé. A házakból, a kapuk elöl emberek nézték az érkezőket. Egy asszony élénken nézegetett kisgyermekével, hozzá fordultam, hogy megkérdezzem, hol találok baptista hívőt. Mondta, hogy ő is az, és várnak engem. Ezzel kezdődött lelkészi pályafutásom *Tom-pán*. – Áldott legyen az első befogadó család emléke!

Megszólított Jelenések 1,11-ben az Ige: „Amit látsz, írd meg!” Regisztráltam az igehirdetői szolgálataimat, – máig már közelít a kilencezres számhoz. Mint a „lelkek orvosa” elkezdtem feljegyzéseket készíteni családlátogatásaimról, a vendégeinkről. Gyűjteni iratokat, régi gyülekezeti képeket, újságokat. Budapesten, a Széchenyi Könyvtárban a leadott köteles példányok között. Az olvasóteremben évekig másoltam a missziótörténelmünkben nevezetes eseményeket gyorsírással, otthon legépeltem, majd alfabetikus sorrendbe szedtem minden adatot az ország gyülekezeteiről és szórványairól, akkor körülbelül 400 helyről. Akármerre vezetett a küldetésem, felkerestem a gyülekezeteket, leveleztem a lelkészeinkkel, és az új ismerőseimmel. A gyűjteményem alapjává vált ismereteimnek, és ebből épült föl a baptista missziótörténelmi stúdium. Azóta tanítunk hazai és nemzetközi egyháztörténelmet.

Az első tompai vendéglátóm szomszédos volt egy özvegyasszony házával. Szegény, magára hagyatott hívő néni volt, aki reménységét Istenbe vetette (1Tim 5,5). Két kisebb gyermeke közül a leánya elment a pesterzsébeti diakonissza intézetbe. Isten benne jelölte ki a házastársamat. Ősszel egybekeltünk. Akkor már volt egy szerény otthonunk Kiskunhalason, amit az úttörő missziómunkás Seres Sámuel, az elődeim, Somogyi Sándor és a közvetlen, Maróthi János öriztek meg. Hatvanöt éve, 1951. október 3-án tartotta Udvarnoki András a menyegzőnket, igen szerény körülmények között. A több mint negyven éves házasságok történetéről egy magyar minisztérium pályázatot hirdetett. Nem nyertem meg a pályázatot az akkori 61 évvel, de „helyezést értem el”, sőt bevettek egy könyv társszerzői közé, és a közelmúltban, mint „az antológia egyik szerzőjét” a nagyszülők tiszteletére ren-

dezett budai találkozóra meghívást kaptam, riportokat készítettek a családuknak életéről a „dédnagyapával”.

Első kislányunk 4 éves volt, amikor *hatvan éve hirtelen kitört a forradalom*. Pestről véres események hírért hozták az emberek a vonatokon, amelyek félnapokat kés-tek. Nálunk, Kiskunhalason, 1956 őszén csend volt. Napokig más nem történt, mint a kijárási tilalom, és felhangosítva néhány klasszikus zenemű bömbölt a belvárosban. Hétfvégén elindultam az egyetlen központi üzletbe, ahol bevásároltam, és két ónkannával hoztam a gyülekezetnek ivóvizet a csapról. Hazaértem, mindent helyre tettem, és akkor sortűz dördült, az üzlet előtti téren belelöttek a tömegbe. A küszöbön négy ember holtteste maradt, és többen sebesültek. Az utcákat másnap, vasárnap, lezárták a helyszín körül, az imaházunkba kerülő úton jöttek néhányan.

Együtt remegtünk és imádkoztunk. Másnap az egyik rettegett pártember 25 kilós nagykalapáccsal szétverte a vörös csillagos emlékművet. A városban egy mérnök, *Nagy Szeder István* megalakította a Kisgazda Pártot, egy népgyűlésen. Ezután megtorolták a „brutális” forradalmat, de a „kalapácsos embert” nem bántották. A nép viszont elindult, előbb Ausztria, majd Jugoszlávia felé. Eljöttek a budapesti hívők a halasi parókiaira elkészönni: Rákospalotáról, Nap utcából és Pesterzsébetről. Sokan mások fennakadtak, és a kiskunhalasi „zöld ÁVÓ” lak-tanyájában többüket kékre-zöldre verték.

A Békehírnökben, *1960-ban jelent meg első cikkem*, szerzői név nélkül: 65 éves a Békehírnök. Váratlan volt. „Egy fiatal prédikátor” merészségének tűnt, különösen akkor, hogy a Nap utcai gyülekezet évfordulójáról írtam. (Akkor az életkor és a tekintély nem forogtak azonos irányban.)

Közben változott a szolgálati hely, 17 éven át Rákoshegyen laktunk. A helyi gyülekezet mellett rövid ideig körzetet is kezeltem. Kétszer hurcoltak el rendőrök, Kiskunhalasról és Rákoshegyről. Isten megszabadított a veremből. Nemcsak otthon mi, hanem mások is sokat imádkoztak értünk. Két-háromévi vállalati munka után előbb könyvelőnek, majd levéltárosként az Aradi utcai „központi épületbe” kerültem. Az 1948-as kiállítás kallódó anyagából *dr. Somogyi Barnabás* javaslatára a Nap utcai imaház egyik padlástéri szobájában (Spurgeon-terem) levéltárat, illetve emlékgyűjteményt rendeztem be. Kiállításokat rendeztem több gyülekezetben, oktató gépeket szerkesztettem, aktív munkát végeztem a Történelmi Bizottságban.

Két utóbbi szolgálati helyemen, Kazincbarcikán, Kispes-ten imaházat építettünk. Az utóbbi helyen 25 évi várakozás után felújítottuk az imaházat és lakást építettünk hozzá, ahol a zeneművész *Beharka Pál* kapott otthont. Tolmácsoltam és fordítottam, ismertetések írtam magyarul és más nyelveken; határainkon belül és külföldön tartottam előadásokat. Igehirdetésemhez is adott

erőt és áldást az Úr. 1996-ban – húsz éve – *dr. Haraszti Sándor* segítségével és áldozatával egy felekezeti teológiai doktori programot abszolváltam Floridában. A nyírségi baptista missziótörténet alapjairól írtam. Diákjaim kérésére az anabaptistákról, a mozgalmukról, kézírataikról, több évszázados történelmükről könyvet adhattam ki 1998-ban, *dr. Almási Mihály* elnöki támogatásával. Kalocsán, a római katolikus *dr. Lakatos Andor* adott ki 2008-ban egy levéltári ismertetőt a munkámról. Velük és más egyházi levéltárosokkal együtt dolgoztam több tíz évig a vezetőségben. Részt vettem hazai, nemzetközi levéltári munkákban. 2004-ben megírtam a *Német baptisták Magyarországon* című kötetemet. 76 éves koromig tanítottam a teológián és különböző iskolákban, intézményekben. Arra az időre megváltozott a hazai társadalmi struktúra, és már „elviselték a pedagógus baptista papot”.

Marosi Nagy Lajos javaslatára 2008-ban Spurgeon díjat kaptam. Marosi testvér támogató segítségével tucatnyi könyvet adtam ki, némelyik talán eljutott Amerikába is. Az utolsó részben egyházi, részben pedig munkatársi támogatással megjelenő könyvem címe: *Küzdelem a hitért* (2010). Sokan, nagyon sokat segítettek a speciális feladatok és a missziómunka terén, akiknek az Úr után hálás vagyok. Köztük feleségemnek és a családomnak is, akik közül egyik diplomás unokám illusztrációkat rajzolt utóbbi könyvembe (*Háborús novellák*, Budapest, 2015). Feleségem önállóan vezeti a háztartást, bár mindketten állandó látogatói lettünk a különféle szakorvosoknak, eddig eredményesen kezeltek. Mindennapi könyörgésünkre vezette Isten sikeresen a kezüket.

A kispesti gyülekezetben már öt utódom volt nyugdíjba vonulásom óta, és az átmenetek között, ritkábban az utódaim alkalmi távollétében állhatok szószékre, bár szükségem van gyermekeim segítségére, hogy oda-vissza szállítsanak. Örömmel és áldással látom el a feladataimat.

Állandó munkása vagyok az írásnak. Tucatnyi publikáció után ezekben, a napokban is fölbukkan olvasói észrevétel, újságírói reflexió. Rögzítem Isten országa, hazánk és a társadalom változásait, általában idegen nyelvű sajtót olvasok, a hozzám küldött kérdésekre válaszolok, főleg diákoknak. Készülök egy összegező könyv magán kiadására, a mai próbákról, küzdelmekről, kísértekről, amelyeknek ellenére látni lehet reményteljes jövő képét azoknak, akik az Úrban bíznak.

Mi volt a titka a megállásnak oly nagyon ellenséges korban? Nem gondolom, hogy különösebb érdemeim lennének ezen a téren. Viszont úgy gondolom, két dolognak köszönhetem a hűséget és a kitartást: *Isten csodálatos kegyelme* tartott meg, és az *elhívásom* határozott bizonyossága. Nagyon hálás vagyok Istennek a vezetetésért küzdelmes éveimben.

Szebeni Olivér

Lelkipásztor avatás és szolgálatba iktatás Dömsödön

Az új lelkipásztor és családja

Dr. Almási Mihály, mintegy 5 éve ügyintéző lelkipásztor átadja a szószéki Bibliát Szappanos Tibor testvérnek

Ez év november 19-én, szombaton délután 3 órakor került sor a már két éve Dömsödön szolgáló *Szappanos Tibor* testvér avatására és beiktatására. Az ünnepi istentiszteletet *Dr. Almási Mihály* ügyintéző lelkipásztor vezette, igét hirdetett *Dr. Almási Tibor* lelkipásztor, a BTA rektora, az avatás és beiktatás szertartását pedig *Papp János* egyházelnök testvér végezte.

Szappanos testvért a körzet 100%-os szavazati aránnyal hívta meg lelkipásztorának. Nagy öröm számunkra, hogy kedves feleségével és két gyermekével együtt beépült a gyülekezetbe, hűséggel és eredményesen végzi a szolgálatot.

Különösen értékes talentumát sem ássa el, hanem kamatoztatja, gyakran énekel, legtöbbször a legegyszerűbb, de ihletett evangéliumi énekeket, amelyeket mindig az Ige üzenetéhez választ.

Az ünnepi istentiszteleten számos operaházi kolléga vett részt a rokonokkal, barátokkal és ismerősökkel együtt. A Magyar Állami Operaház magánéneke, mint

Az áldáskérő avatóimádságot Dr. Almási Tibor, Papp János és Dr. Almási Mihály mondta

A gyülekezet egy része

főlvatott lelkipásztor, székfoglaló igehirdetése végén elénekelt a „Tégy foglyoddá Uram, akkor szabad leszek...” kezdetű éneket. Jelen voltak és köszöntést mondtak a helyi lelkipásztorok és Dömsöd polgármestere.

E rövid beszámolót néhány fényképpel egészítjük ki.

Szappanos testvér egyik vezérigéje a meghívón is szereplő 1Korinthus 1,18: „Mert a keresztről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Istennek ereje.”

Azt kívánom, hogy legyen az új pásztor a keresztről szóló beszéd hűséges hirdetője egész életében!

Dr. Almási Mihály, lelkipásztor

Archív missziós videók a neten

Folyamatosan nő azoknak a történelmi értékű, dokumentum jellegű filmeknek, TV műsoroknak a száma, amelyek közösségünkkel kapcsolatosak. Jelenleg 81 ilyen filmet találhatnak kedves érdeklődő Olvasóink a világhálón. Az elérhetőség legegyszerűbb módja: A Google keresőbe beírni: „Dr. Almási Mihály” és ott a YouTube megnyitásával elérhetővé válik a folyamatosan bővülő anyag. Elérhető továbbá a www.lachaza.baptist.hu/videotar beírásával is, vagy a www.dralmasimihaly.hu honlapon.

Néhány téma: imaházépítések és átadások bemerítések, hangversenyek, vitaforumok pl. az állam és az egyházak közötti megállapodásról, a Teológiai Akadémia, a missziós központ és a szoborpark átadási ünnepe, szeretetszolgálati, gyermekvédelmi és evangélizációs filmek, a Békehírnök története, dr. Haraszti Sándor élete, Jimmy Carter és a magyar korona, Szőkepusztai konferenciák, gyerektáborok, jubileumok, Héthalmi centenáriumi megemlékezés, stb. Bizonyára érdemes böngészni a filmek között. A honlapon pedig képgaléria, prédikációk, könyvek is találhatóak.

–am

100 éve történt Királyunk elhunyt 1830–1916 Ferencz József

Szeretett uralkodónk, Őcsászári és kir. ap. felsége I. Ferencz József, november 21-én esti 9 órakor csendesen elszenderült.

Népek milliói gyászolják őt, a nagy uralkodót, ki telve szeretettel és bölcsességgel kormányozta népét. Most Isten elszólította a földről, hogy a hosszú munkában kifáradt életét még hosszabb pihenés váltsa fel.

Mint 18 éves ifjú vette kezébe az uralkodói pálcát, s 68 éven keresztül vezette a legáldásosabban népét. Hosszú földi életében sok és súlyos csapások érték: egyetlen fiát, kiben minden öröme telt, elvesztette; hön szeretett hitvese, a jóságos Erzsébet királyné, kinek emlékét minden magyar a legnagyobb kegyelettel őrzi, gyilkos tör áldozata lett: élte alkonyán a megérdemelt pihenés helyett a szörnyű világháború szaporította szomorú élettapasztalatait. Mindeme súlyos megpróbáltatásokat férfiasan a legnagyobb eréllyel tűrte s fájó szívvel dolgozott és imádkozott tovább népei boldogulásáért.

Az Úr meg is hallgatta imáit, mert bölcsességgel, szeretettel ajándékozta meg s áldását adta rá és ránk, alattvalóira. Uralkodása alatt országunk felvirult s élvezhette a béke áldásait.

Hosszú életét folytonos munkában töltötte, fáradságot nem ismerve, dolgozott kora reggeltől késő esetig. Még agg korában is, mikor más nyugalomra vágyik, ifjút megszégyenítő szorgalommal és odaadással végezte munkáit és hordozta az uralkodás nehéz terheit.

Benne elvesztettünk egy istenfélő királyt, ki tudatában volt annak,

hogy a népek sorsát egy felsőbb, mennyei hatalom irányítja, ő pedig eszköz Isten akaratának végrehajtásában. Környezete gyakran látta őt, amint szobájában visszavonulva társalgott Istenével s kérte a Mindenható áldását magára és országaira.

Az Úr gyermekeinek hálás szívvel kell Isten elé járulni, hogy az Ő nagy kegyelme egy oly istenfélő s szeretettel, bölcsességgel felruházott uralkodót adott nekünk, mint ő, s kinek életét oly hosszúra növelte, amilyenre történelmünkben nincs példa.

Az ő uralkodása alatt vált lehetővé, hogy Isten igéje szabadon prédikáltatik s ezen vallásszabadság az ő szentesítésével emelkedett törvénynyé. Nem nézte ő a vallást, hanem mint a nemzetek szerető atyja megengedte gyermekeinek a lelkiismeret szabad megnyilvánulását.

E földön már csak hült teteme maradt, lelke pedig elszállt a mennyei trónushoz, hogy beszámoljon igazságos uralkodásáról s áldásos munkájáról. Mi pedig álljuk körül lélekben ravatalát azon sóhajjal: adjon az Úr minden népnek oly uralkodót, mint I. Ferenc József volt.

(U. B.)

(Békehírnök, 1916. nov. 30. 337–338. old.)

110 éve történt Erzsébetfalvi imaház

Erzsébetfalván (Budapest mellett) az imaház felépült és ha a jó Isten is úgy akarja, e hó (augusztus) 19-én, vasárnap lesz annak ünnepélyes megnyitása. Az építés igen szépen sikerült, s még az idegenek is segítettek benne homokhordással. Esténként összejöttek emberek, kik sem nem tagok, sem nem törekvők és hordták a homokot szorgalmasan, mellyel az egyetlen és alacsony talajt feltöltötték. Ami két napszámoknak talán két heti munkájába került volna, azt ők, a testvérekkel együtt 3-4 este elvégezték.

A terem hossza 16, szélessége 9 méter.

Az e hó 19-én tartandó megnyitásra szeretettel meghívotnak közélről és távolról a kedves testvérek, törekvők és minden felebarátunk. A megnyitó isteni tisztelet délután fél öt óra táján veszi kezdetét; részletesebb sorrend azon nap reggelén fog közöltetni.

Legyen ez a ház az a hely, ahol sok lélek megtalálja Megváltóját! Ámen.

(Békehírnök, 1906. augusztus 15., 233. old.)

Egy későbbi kép az imaházról

Ugrai Kovács Imre

1903–1991

Magnetofon felvétel Kovács Imre nyugalmazott lelkipásztor, volt egyházelnök Dunaharaszti, Vörösmarty u. 16. sz. alatti lakásán, 1976. december 18-án történt beszélgetésről.

Jelen vannak: Kovács Imre, mint nyilatkozó, fia, Kovács Arthur mint tanu és Bányai Jenő, a Történelmi Bizottság tagja, mint felvételvezető.

B. J.: Hármásban vagyunk Kovács Imre testvérrel és életéről beszélgetünk. Az isteni kegyelemnek arról a munkájáról, amit az Úr ifjú korától kezdve napjainkig végzett az ő életében. Ahogy a magam vázlatos módján ismerem életét, úgy érzem, Kovács Imre testvér hazai misszióknak olyan periódusában élt, amelyben szinte hidat képezett. Ez a híd a két világháború között kezd felívelni, és a második világháború után, éppen a legnehezebb időszakban teljesedik ki és végzi el Istentől rendelt küldetését. Ennek az életútjának nagyon sok és szép állomása van, illetve lehet, amit Kovács Imre testvér sokkal jobban tud, mint én, és most éppen azért jöttem, hogy felől érdeklődjem. Köszönöm, hogy lehetőséget adott ennek a találkozásnak a létrejöttére.

Legelőször is menjünk vissza a bölcsőhöz: a szülőföldhöz, a „Vihar-sarok”-hoz.

K. I.: 1903. március 28-án születtem Biharugrán. Édesapám éppúgy, mint édesanyám, sőt még azok szülei is mind ősi ugrai illetőségűek voltak. Kisparaszti családból származom. Elég szűkös viszonyok között éltünk, de nem nélkülöztünk gyermekkoromban. Édesapám nagyon szorgalmas földműves ember volt, édesanyámra pedig mint ügyes, takarékos háziasszonyra emlékezem. Édesapám csupán vallásos ember volt, eljárta a temp-

lomba, a helybeli református egyházban még presbiteri tisztet is betöltött. Édesanyám azonban hívő lelkületű asszony volt, aki olvasta a Bibliát és imádkozott is. Ő szíven viselte az Isten dolgait. Talán 5 éves lehettem, amikor egy vasárnap délelőtt ketten maradtunk otthon édesanyámmal. Ölébe vett és ezt mondta: „Kisfiam, én valamikor azt olvastam a Bibliában, hogy Isten elrendelte: minden elsőszülött gyermeket az Úrnak kell szentelni. Kisfiam, amikor te még meg sem születted, én így imádkoztam: Istenem, ha nekem egy kisfiút adsz, én azt Neked szentelem! – Vedd tudomásul, hogy te az Istené vagy, mert az Úrnak szenteltelek. Néki ajánlotalak fel téged!” – Sok mindent elfelejtettem az életben, de ezt soha nem felejttem el!

Jellemző az, amit szintén érdekesnek tartok, hogy nagyanyám minden alkalommal magával vitt a református templomba, amikor ő vasárnap az istentiszteletre ment. S amikor otthon maradtam magamban, hétköznapiokon is, az volt az időtöltésem, hogy egy – a szüleim által használt – vászonkendőt a nyakamba kötöttem, mint egy palástot, az asztal végéhez álltam és elkezdtem prédikálni, mint ahogy a templomban láttam. Úgy érzem, tudat alatt bennem volt ez a vágy, hogy ebbe a szolgálatba állhassak. Nem az a gondolat volt ez: milyen jó lehet papnak lenni, mert palástja van, hiszen fel sem foghattam

annak a jelentőségét, hanem a hivatás utáni vágy élt bennem.

Amikor serdülni kezdtem, édesanyám egy kis Bibliát adott nekem, melyet ő kapott konfirmálásra. Emlékszem, olyan 12-14 éves fiú lehettem, aki éppen elhagyta az iskolát. Ott az volt a szokás, hogy a növő fiatalembernek az istállóban csináltak ágyat, népies kifejezéssel „vackot”, ahol a lovak mellett aludt. Serdülő koromtól én is ott aludtam a lovak mellett. Kis Bibliám mindig ott volt a fejem alatt. Esténként elővettem és az olajmécses világa mellett olvastam. Érdekes, hogy leginkább János jelenéseit szerettem olvasgatni. Borzongás fogott el; mindig az volt bennem: én Istenem, csak addig ne történjenek meg ezek a rettenetes dolgok, amíg én élek! – Ilyen kapcsolatomban volt ez idő tájt a valláshoz, a lelki élethez. S ahogy nőttünk fel öcsémmel, édesanyám rajtunk tartotta a szemét, mert szeretne volna, hogy mindenképpen templomba járó keresztyének legyünk.

Arra is emlékszem, mikor az I. világháború alatt bevettek a Községi Művelődési Körbe, ahol színdarabokat tanultunk be és adtuk elő. Ott szép jövőt jósoltak nekem. Főszerepeket is kaptam, mint 14-15 éves gyermek. Egy alkalommal édesanyám kijelentette, hogy most nem szabad előadásra menni, mert bőjtre úrvacsorát osztanak és másnap úrvacsorát kell venni a templomban. Elmentem a Művelődési Körbe és megmondtam a rendező tanítónőnek: édesanyám nem enged, hogy szombat este játsszam, mert másnap úrvacsorát kell vennem. Azt válaszolta, hogy a tiszteletes úr is ott lesz. Ez megtörte édesanyám ellenállását, mondván, ha a tiszteletes úr is ott lesz, akkor mehetek.

Amikor 16 éves lettem – 1919-ben – betörték a románok. Éppen a templomban voltunk, amikor az istentisztelet alatt egy ember beköltött, hogy mindenki jöjjön ki,

mert jönnek a románok! Óriási tolongás közt mentünk ki, s mindenki futott hazafelé. A románok azonban nem jöttek be a faluba, hanem a határban megálltak. Ez az esemény megrázta a falu lakosságát; félelemmel és rettegéssel töltött el mindenkit. Azon az estén azt mondta édesanyám: „Gyermekeim, menjünk el a hívőkhöz.”

Ekkor még nem volt imaház Biharugrán, hanem nagybátyámnak, *Kovács Ferencnek* a házában jöttek össze a testvérek. A nagyszobát használták istentisztelet céljára. Elmentünk hát oda. Amikor az ablak alá értünk, az az ének hallatszott ki: „Aki akar, jöjjön, hív hangosan...” – a régi Evangéliumi Zsoltár szövege szerint. Megálltam az ablak alatt s úgy átjárta a lelkemet a dallam és a szöveg – annak ellenére, hogy serdülő gyermek voltam –, hogy nem tudtam szabadulni az ének hatása alól. Bennem zsongott: Aki akar, jöjjön.... Aki akar, jöjjön... Arra nem emlékszem, ki prédikált, arra sem, hogy miről, mert folyton az ének hívogató szava visszhangzott bennem.

Ezután már magamtól is elmentem, de először édesanyám vitt el bennünket. Csak az esti istentiszteletre mentem az imaházba, vasárnap délelőtt szégyelltem elmenni, mert ebben a kis községben a hívőket lenézték, gyalázták, utánuk kiabáltak, mint ahogy később velem is tették.

B. J.: *Mikor kezdődött Biharugrán a gyülekezeti élet?*

K. I.: A századforduló után, 1908–1909-ben. Nagyszalontáról jött át Kornya Mihály, Tóth Mihály és Vass János testvér. Ők végezték kezdetben a missziómunkát, felváltva.

K. A.: *A családban volt már akkor benerítet tag?*

K. I.: Senki, csak édesanyám járogatott. Azt azonban el kell mondanom, hogy anyai részről Tornyai nagyanyám is járt a gyülekezetbe. Amikor 4-5 éves kisgyermek lehet-

tem, sokszor elvittek magukhoz. Jól emlékszem, amint nagyanyám letérdepelt a padka elé, úgy olvasott egy nagy könyvet és utána elkezdett sírni. Ilyenkor nagyapám, aki mezőőr volt, nem volt odahaza. Nagyanyám ezt az alkalmat használta fel a bibliaolvasásra. Odamentem és megkérdeztem, hogy miért sír, nagyanyám? – Csak később értettem meg sírásának okát: ezek a bűnbánat könnyei voltak. Nagyanyám 1912-ben halt meg, és pedig úgy, hogy szilveszter estéjén az imaházból hazamenőben elcsúszott a fagyos úton, fejét belevágta a földbe, s több heti szenvedés után márciusban meghalt. Meg vagyok győződve arról, hogy lélekben az Úré volt, mert átadta életét a Megváltónak. Valójában innen eredt, hogy én is imaházba járó lettem.

B. J.: *Ha már itt tartunk, jegyezzük fel a családi kapcsolatokat is.*

K. I.: Édesapám *Kovács Bálint* volt, édesanyám *Tornyai Sára*. Hétköznapi imaházba járogatásom miatt a családban megkezdődött a harc, mert apai nagyanyám buzgó református volt. Nem hívő lelkületű, hanem fanatikusan vallásos, aki engem is támadott. Édesapámat ellenem uszította, hogy miért engeddi a fiát a lenézett hívőkhöz? De édesapám azt mondta: „Nézze, édesanyám, én nem bánom, ha odajár, onnan nem hozzák haza bevert fejjel, mintha kocsmába járna. Jól teszi, ha odamegy.” – Édesapám akkor már községi pénztáros volt, majd később bíró is lett. Ez 1919 márciusában történt. Mindez ideig – mint már említettem – csak esténként jártam imaházba, vasárnap délelőtt pedig a református templomba.

Egy vasárnap reggel szintén a templomba készültem. Ahogy kiléptem a kapun, két hívő ember, *Nagy Károly* és *Nagy Lajos*, belém karolt, mondván: „No, kedves Imre, jönni akarsz az imaházba?” – Persze, nem mertem azt mondani, hogy nem oda igyekszem. Így aztán közrefo-

gott a két atyafi és mentünk a templommal ellenkező irányba, az imaház felé. Velünk szemben pedig jöttek a templomba igyekvő asszonyok. Én úgy mentem szégyenkezve a két testvér között, mint egy halálraítélt. Izzadtam, szinte leföttem, mire az imaházhoz értünk. A templomba igyekvők nem kis ámulatára tértem be az imaházba. Ott alig vártam, hogy vége legyen az istentiszteletnek, sietve elhagytam a helyiséget, nehogy hazafelé is a hívőkkel lássanak együtt a templomból hazatérők. Azonban ez volt a tűzkeresztség; ezután nappal is kezdtem járni az imaházba.

Egyszer egy péntek esti imaórán két öregember közé kerültem a padban. *Nagy Sándor* testvér volt az egyik, a falu kondása, aki bár írástudatlan volt, rendkívül jámbor életű ember hírében állt. A másik *Tolvaj István*, olyan „egy gírás” ember volt. Az volt a szokás akkor a biharugrai gyülekezetben, hogy sorban, egymás után imádkoztak. Amikor az én padsoromra került sor, megbökött az egyik testvér, mondván: „Te is imádkozz!” – A másik is szólt: „Imádkozz te is, Imre!” Mire rám került a sor, én is elkezdtem imádkozni, azonban fogalmam sincs, mit mondtam. Utána azt hittem, kizakad a szívem. Azonban ezután odahaza nemcsak a Bibliát olvastam, de imádkozgattam is.

Augusztusban benerítés volt a Sebes–Körösben. A benerítést a szalontai *Vass János* testvér végezte, aki még az ideiglenes határ ellenére is átjárt hozzánk, a körzetbe. Elmentem a benerítésre, amely vasárnap délelőtt történt. Ekkor láttam először bibliai benerítést: Amikor megláttam a fehér ruhásokat, úgy meghatott a látvány, hogy azonnal kész lettem volna a benerítkezésre, de eltanácsoltak, mondván, hogy arra még több idő kell. Én azonban már szeptemberben kértem a gyülekezetbe való felvételemet. Azt ajánlották, hogy írjak Nagyszalontára *Vass János* testvérnek. A válasz

megérkezett. Vass testvér azt írta, hogy szeptember utolsó vasárnapján bemerítést tartanak Okányban, s ha oda elmegyünk, ott sor kerülhet a vallástételre és a bemerítkezésre egyaránt.

Fölkerestem édesapámat a községházán, hogy közöljem vele elhatározásomat. „Édesapám – mondtam –, szeretnék elmenni Okányba bemerítésre.” – „Eredj fiam” – mondta. Kis szabódás után újra megszólaltam: „De édesapám, én is szeretnék bemerítkezni!” – „Meggondoltad, fiam?” – kérdezte. „Meg!” – válaszoltam. „Nehogy elhirtelenkedd és a hívőkre is, magadra is szégyent hozzál!” Olyan örömmel mentem haza, hogy ki nem beszélhetem!

Szombat éjjel többedmagammal elindultunk gyalog, hogy vasárnap reggelre ott legyünk. Biharugrához Okány 23 km távolságra van. Megérkezésünk után jött a hír, hogy Vass testvér nem tud jönni, akadályoztatás miatt. Egy héttel későbbre halasztották a bemerítést. Így aztán eredménytelenül tértünk vissza gyalog szülőfalumba. De a következő héten már kocsis jött értünk Okányból. Vasárnap nem kerülhetett sor a bemerítésre, mert Okánynál nem volt elég mély a víz, s Körösfalut szemelték ki alkalmas helynek, ami szintén nagy távolságra volt Okánytól. S miután a hívőknel ez idő tájt igen komolyan vették a vasárnap megszentelését, így a bemerítést hétfőre halasztották. Ugyanis vasárnap nem lehetett befogni a lovakat a kocsiba. Szorongás vett rajtam erőt, mert nem kéredeztem el hétfőre is; úgy gondoltam, hogy vasárnap estérem már otthon leszek. Hétfőn aztán egy tucat, hívőkkel megrakott kocsisor indult a bemerítés színhelyére. A helyszínen először vallástettünk hitüNKről, majd Vass János testvér ötödmagammal bemerített a Sebes-Körös hullámaiba. Örömmel, de kissé szorongva mentem haza. Azonban nem volt különö-

sebb baj, amikor elmondtam a bemerítés módosult időpontjának okát.

Amikor a családon belül vita tárgya lett bemerítkezésem, édesapám azt mondta nagyanyámnak: „A gyermekkereszttség nem számít semmit, hiszen én sem vagyok megkeresztelve.” Minthogy az öcsém nem járt velem az imaházba, ő lett ezután a nagyanyám kedvence. Nagyanyám nem tudta megbocsátani pl. a lendületes hívő éneklési módot. Azt mondta, táncolni lehetne rájuk. A rettenetesen elnyújtott református énekléshez viszonyítva valóban feltűnő volt a hívők éneklése.

Így kezdődött el hívő életem első szakasza. Legyen érte hála Istennek!

Vass János testvér ezt követően nem is jött többé a körzetbe, mert 1919 novemberében véglegesen lezárták az ideiglenesen megszabott határt.

Ami a biharugrai gyülekezeti életet illeti, ez idő tájt a gyülekezetnek kb. 35 tagja volt; jobbára idős emberekből tevődött össze a tagság. Ifjúság szinte nem is volt. Kezdetben a vasárnapi iskolai munkába vontak be. A gyülekezetnek volt harmóniuma, de azt kölcsön adták a körösnagyharsányi református kántortanítónak, azzal, hogy ha szükség lesz rá, visszaadja. Így átküldtek engem, hogy vegyek leckét a tanító úrtól. A tanulás mindössze két hétig tartott, ami csupán arra volt elegendő, hogy megismerkedjem a zenei alapismeretekkel, és bizonyos alapfogásokat elsajátítsak. Két hét múlva visszatértem a harmóniummal együtt, ahol aztán várták a testvérek, hogy most már mutassam meg a tudományomat. El lehet képzelni, hogy mit tudtam ennyi tanulás után „produkálni”...

Mindenesetre kezdetben megadtam az énekek alaphangját. Később már két hangra játszottam az énekeket, majd bal kézzel is megpróbáltam valamit csinálni. Aztán a gyakorlás által annyira haladtam, hogy

az egyszerűbb énekeket fokozatosan megtanultam négy szólamra játszani. Ezzel párhuzamosan énekkart is alakítottam. Kezdetben megtanítottam az énekeket, de nem mertem kiállni vezetni, csak a harmónium mellől irányítottam az éneklést. S a körülményekhez képest elég jól mentek azok az énekek.

(Folytatjuk)

Élet ősben...

Ím, eljött az ősz...

Esős, pocsolós utakon járok.

Mint egy rogygiant hős

Tántorgok, és néha meg-megállok.

Dérlepte fejfel,

Dérlepte szívvel a telet várom.

Szembe a széllel

Hatvan év emlék-avarját járom.

Csendes magányban

Szent pástortüzek lobbannak bennem;

Fény a pusztában –

Szent célra mutat, árad melegem.

Mint őszi fának

Díszét letépi s elhordja a szél.

A fának fájnak,

De ágai közt annál szebb az ég.

Nem félek téltől.

Elmulásom nem kétségbejítő:

Duzzadt rügyektől

Megrakottan, vár örök jövőndő.

Örök Istenem!

Tavaszban-nyárban Te voltál velem.

Őszbe érkeztem,

S ha jön a telem, fogjad a kezem.

1963. aug. 28.

Kovács Imre

Karácsony apropóján: „Egy kedves kis meglepetés”

2011 márciusának végén, egy esős-borongós napon férjem fölfohász-kodott: „Uram, adj már valami kedves kis meglepetést!” Vannak imák, melyek formailag egyáltalán nem cizelláltak, mégis a szív leges-legmélyéről jönnek, s talán ezért – ki tudja? – meghallgattatnak. Így történt ezzel az imával is.

Akkori körülményeinkről csak annyit, hogy ő utolsó éves volt a Teológián, sok tanulás, még több szolgálat, sok éjszakázás jellemezte napjait, ahogy az lenni szokott.

Az én életem sem volt egyszerűbb, egy multinacionális cégnél dolgoztam teljes állásban, napi két óra volt az utazás, de emellett teológiai vonalon is haladtam előbbre, mert szerettem volna az „állásból” valamikor hivatásomba kerülni.

Április 2-ára is teológiai és miszsiós teendőink voltak betervezve, de ezek mellett egy örökbefogadói napra is hivatalosak voltunk – végül úgy döntöttünk, egy-két órát ezen is eltöltünk. Nem sejtettük, mekkorát fordul az életünk, és milyen hamar.

Leghátul tudtunk csak leülni egy nagy teremben, ahol talán 200 házaspár volt már. Az ilyenkor szokásos tájékoztatás után elhangzott egy kérdés: ma fog megszületni egy roma kisfiú, lenne-e olyan házaspár, aki már készen állna befogadni őt? Férjemmel egymásra néztünk, és hirtelen mindkettőnkben eldőlt, hogy szólnunk kell.

Jelentkeztünk a vezetőnél, hogy mi készen állunk, és komolyan is gondoljuk.

Két óra múlva csörgött a telefon, és megkérdezték: Megszületett, de kislány, nem baj? Hát persze hogy nem.

A következő napokban meg is láthattuk azt az egészen kicsi – 2200 grammos – meglepetést. Férjem kezénél alig volt nagyobb, és az ujjával is csak a legkisebb ujjunkat tudta még átkulcsolni. Onnantól kezdve már a *sajátunk* volt.

Valóban készen álltunk? Körülményeinket tekintve emberileg talán nem ilyen helyzetben szoktak babát vállalni, sőt babaruhák, kiságy, babakocsi vagy egyebek

sem álltak készen a babaszobában. Karrier, hivatás, anyagiak vagy épp kényelmi szempontok mind kielőzhettek volna a „kedves kis meglepetés” befogadását. Mégis ez volt a mi pillanatunk, ő lett hozzánk küldve, a szívünk készen állt, és az összes többi külső körülmény megoldódott.

Életem legfurcsább telefonbeszélgetését a születése után pár órával folytattam, amikor is egy babaáruház parkolójából felhív-tam a főnökömet fél óra rákészülés után nagy szívdobogással: Zoli, csak szeretném jelezni, hogy babázni megyek...

A válasz: Anna, ehhez le kellett ülnöm... de megoldjuk... megoldjuk... – biztatta inkább saját magát, mint engem, becsületére legyen mondvá, hiszen még senki nem ment a csoportjából babázni, jellemzően fiatal egyedülálló lányok voltak.

Sok szeretetet kaptunk mi magunk is az első hetekben, rengeteg babaruhát a Csömör-Cinkotai gyülekezetektől, biztatást is bőven.

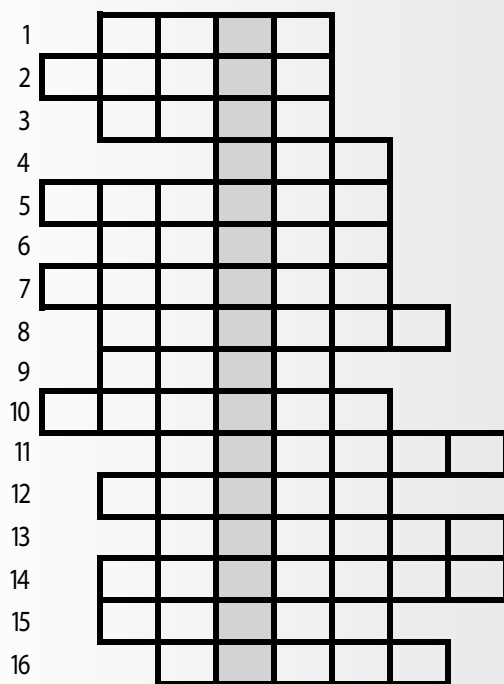

GYEREKREJTVÉNY

Kedves Gyerekek!

A mostani rejtvényben egy híres helyszínt rejtettünk el. Megfejtendő a helyszín, és azt is írjátok meg, hogy hogyan kapcsolódik ez a hely a karácsonyhoz.

A helyes megfejtést küldjétek be címünkre:
Jó Pásztor Szerkesztőség, 1431 Budapest, PF. 171.
A feladványt készítette: Dr. Sajben Klára
Beküldési határidő: 2017. február 15.

Így érkezett hozzánk Magdaléna, s azóta is gyakran hálát adunk Isten különös meglepetéséért.

Sokszor hallottuk barátainktól, hogy „milyen jó helyre érkezett”, de mi mindig megfordítottuk ezt a mondást: „milyen szerencsések és megajándékozottak vagyunk vele”!

Azóta már öt és fél éves nagylány, életteli és mindenkit felvidít a környezetében, egy pillanat alatt megérzi, kit kell bátorítania, vigasztalnia – még egy zsúfolt teremben is. 89 éves dédimamáját falatokkal, „katonákkal” eteti, és ki ne fogyasztana el mindent egy tányérról egy ötévesnek? Az óvodában már második napon ő vigasztalta a vele együtt beszoktatásra kerülő gyerekeket – hát igen, lelkészgyerek...

Szeret imaházba járni – bár plántálás lévén, a szó szoros értelmében még nincs imaházunk –, mégis Isten jelenlétét valószínűleg az osztályteremben is érzékelheti, amikor egy szívvel gyülekezünk össze.

Saját tulajdonságainkat szinte félelmetes módon látjuk visszaköszönni benne: apával „vadulni”

szereket, például biciklijén teljes gőzzel tekerve énekelte anyák napján, amint az utca teljes hosszában végigszáguldott: Ojgona ága, bajackfa vijága... Anyával lehet hercegnős ruhákba és fátylakba öltözni, sütni-főzni, mindenfélét festeni és rajzolni. Zenéhez, rajzhoz, sporthoz, versekhez és mesékhez szívesen nyúl – de legfőbb imánk, hogy szeresse Istent és embereket, jó szíve legyen.

A közös esti imák alatt a maga szintjén hozza az őt foglalkoztató dolgokat, legutóbb azzal vidámitott meg, hogy teljesen spontán megszólalt: Szia Úr Jézus, ez itt anya, ez meg apa, én meg Magdaléna vagyok. Mi ez, ha nem egy személyes kapcsolat kezdete, annak rendje és módja szerint bemutatkozással?

Visszagondolva egész életemre: egyetlen fontosabb esemény sem mehetett volna végbe a hit ugrása nélkül: tanulmányok, házasságkötés, gyermekvállalás, misszió vagy költözés – mind Isten indítására és az Ő dicsőségére történnek, máshogy nem is lenne érthető egyik sem.

És a karácsony tartalmával való összefüggés?

Az Úr Jézust annak idején sehová nem tudták befogadni – bizonyára mindenkinek megvoltak a kifogásai – így a hozzánk Istentől jött „meglepetés” és ajándék egészen kiszolgáltatottan, egy jászolba került.

És amilyen kiszolgáltatott volt az élete kezdetén, olyan elhagyott volt az életének – tudatos – befejezésekor is. Értünk jött, értünk élt, értünk halt meg – fel fogjuk-e ennek a súlyát?

Ma vajon készen áll-e a szívünk a befogadására? Észrevesszük-e a „mi pillanatunkat”, kairoszunkat? Vagy rohanunk az ügyeink, pénzünk, kapcsolataink után, és így éppen csak a legfontosabb marad ki az életünkéből?

Isten több mint 2000 éve elküldött egy kedves meglepetést hozzánk – vegyük át végre, és meglátjuk, milyen változást okoz életünkben, ahogyan étellel tölti meg a pusztaságot!

Nemeshegyi-Horvát Anna

- 1 Erről a hegyről láthatta meg Mózes az Ígéret Földjét
- 2 Jézus tanítványa, akit „kősziklának” is hívtak
- 3 Jézus tanítványa, aki eredetileg vámszedő volt
- 4 Felesége sóbálvánnyá változott
- 5 Háromszáz harcosával aratott győzelmet
- 6 Jákób tizennégy évig szolgált érte
- 7 Egy fára mászott, hogy láthassa Jézust
- 8 Férfi, aki puszta kézzel széttepett egy oroszlánt
- 9 Az első gyilkos
- 10 Filiszteus óriás volt
- 11 Zsidó nő volt Ahasvérus király palotájában
- 12 A Kísértő
- 13 Sértetlenül került ki az oroszlánok verméből
- 14 A király, aki bölcsességet kért Istentől
- 15 Próféta, akiről hollók gondoskodtak bujdosása alatt
- 16 Próféta, aki egy cethal gyomrában kötött ki engedtlensége miatt

Előző feladvány helyes megfejtése:

- 1 – Sámson haja (Bírák 16)
- 2 – Az Illést elragadó tüzes harci szekér (2Kir 2)
- 3 – Rebeka (1Móz 24)
- 4 – Mózes (2Móz 2. résztől kezdve több fejezeten keresztül)
- 5 – Bálám (4Móz 22)
- 6 – Illés (1Kir 18)
- 7 – Jónás (Jónás 1)

Helyes megfejtést küldtek be:

Vári Tímea (Kiskőrös), Hégely Titusz (Dunaharaszti), Hégely Ábel (Dunaharaszti)

Gratulálunk!

Hit és kultúra '56 jegyében

A Fejér Megyei Szent György Kórház Énekkara – mely 1999-ben alakult (mindössze néhány kórházi kórus működik az országban, én 7 éve vezetem a kórust) – a Kanadai Magyar Kulturális Egyesület meghívására ez év október 13-tól 25-ig látogatást tett Torontóban. A kórus elsősorban az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségeken lépett fel. Az utazás célja ezen túlmenően kapcsolattartás a kinti magyarsággal, a magyar kóruséneklés bemutatása, a nemzeti érzések ápolása, a hazafiasság értékeinek megjelenése a több hullámban és a Kárpát-medence szinte teljes területéről „kiszakadt” magyarságnak. Az út során 10 hangverseny, illetve közreműködés volt; 3 templomi koncert Torontóban – a Szent Erzsébet Római Katolikus Templomban, a jövőre átadásra kerülő Első Magyar Baptista Gyülekezet

Templomában – itt a hangverseny befejező két énekét közösen adtuk elő a gyülekezet énekkarával – „Gyönyörű mind, amit az Isten formál...”, és „Áldva áld az Isten engem...” – és a Magyar Református Templomban, 1 szólóorgonahangverseny a Belvárosi Baptista Templomban, valamint 6 fellépés a kinti magyarság különböző kulturális intézményeiben (Niagara, Welland, Cambridge), szabadtéri rendezvényeken, Torontóban a Parlamentben a Magyar Főkonzulátus által szervezett megemlékezésen, a Magyar Házban, a Budapest Parkban történt koszorúzáson, és a Városháza előtti téren, ahol *Varga Mihály* nemzetgazdasági miniszter jelenlétében vonták fel a magyar nemzeti zászlót.

Egy nagyszabású tengeren túli utazás mindig izgalmas és aggodalmakkal teli – de a jó Isten csodálatosan velünk volt. Mindenhol nagy szeretettel fogad-

tak, gyönyörű napsütéses őszi idő adott nekünk, a szállásunk többnyire a RÁMA Táborban volt. A 33 fős csoport közlekedését 5 kölcsönzött mikrobusz általunk történő vezetésével lehetett megoldani, s különös kegyelem, hogy sem baleset, sem betegség, sem rendkívüli esemény nem történt kintlétünk során.

Isten neve legyen áldott a gazdag élményekért, az épségben történő odavissza utazásáért, a szeretet minden formájának megnyilvánulásáért!

Tóka Szabolcs

Olvasóink írják

Mindig örömmel fogadom a várt Jó Pásztor újságot. A jó írások számomra tanulságosak. Köszönöm. Továbbra is az Úr Jézus áldását kívánom életükre és munkájukra.

(Bató Tiborné, Ócsa)

Drága Testvéreim! Sok szeretettel köszöntöm az egész csapatot. A jó Isten kegyelmét kívánom életükre, munkájukra. Köszönöm a jó olvasmányokat. A rejtvényeket, nagyon szeretem.

(Vári Györgyné, Kiskőrös)

Jó volt elolvasni a legutóbbi számot is A-Z-ig. Jó tudni, mi zajlott Szőkepusztán, amiről terjedelmes ismertetést adott Dr. Herjeczki Géza testvér. Nagyon szeretem olvasni Gerzsényi Sándor testvér írásait. Az Úrhoz való ragaszkodás íratja vele a sorokat. Tapasztalatai vannak ám! (A versei is az életről beszélnek.) Igazi kincsként él közöttünk! Isten áldása legyen minden cikkírón, szolgáltevőn. A jutalom a fáradozásért az Úrtól várható. Szeretettel:

(Kisné Ady Éva Békés)

Kedves Testvérek!

Nagyon köszönöm az igazán szép, színvonalas lapot. Nézve a gyönyörű, színes képeket, csak fáj a szívem,

hogy nem lehetünk ott a konferencián. Az történt, hogy fiam kocsijának lejárt a műszaki vizsgája. Már vagy 2-3 héttel előbb szerelőhöz vitte, aki nem cserélt ki mindent, amit kellett volna és ezért nem ment át a vizsgán. Így műszaki vizsga nélkül nem lehet egy ekkora útra a rizikót vállalni. Tavaly pedig az itt levő rossz idő akadályozott meg.

Pedig biztosan nagy örömet okozott volna a pengetős zenekar szolgálata. Lány korában feleségem is játszott a Pécs-somogyi pengetős zenekarban.

Nagyon jó lett volna a testvérekkel való találkozás, a lelki felüdülés és épülés. Sajnos nekünk, öregeknek már meg kell barátkozni azzal a gondolattal, hogy másokra vagyunk utalva és az alkalmak megvonatnak tőlünk.

Egy kérésem lenne, ha lehetséges. A tavalyi és ideai énekfüzetből kaphatnánk pár darabot, ha maradt? Mindegyik szoktam vinni 87 éves édesanyámnak is és a gyülekezeti könyvtárban is elhelyezek belőle egyet-kettőt. Előre is köszönöm.

(Zóka Benjámin, Pécs-Hird)

A „Jó Pásztor” terelget az igék között, felüdíti a lelket, vigasztal. Gerzsényi testvér írásaiból sokat tanulhatunk kitartásról, ember- és Istenszeretetről. Kívánok a szerkesztőségnek áldott, békés karácsonyt és áldásokban gazdag új évet.

(Grósz Györgyné, Kétegyháza)

Karácsony este van

Zene és szöveg:
Tóka Szabolcs
2016. 11. 20.

Moderato
(Fuvola)

Piano

mf

Elő- és közjáték

9 *p*

1. Ka - rá - csony es - te van, kis lám - pák gyúl - nak, Szí - vünk - nek aj - ta - ja tá - rul az Úr - nak,
2. Egy - sze - rű pász - to - rok, já - szol - hoz fut - nak, Nap - ke - let böl - cse - i csil - lag - fényt lát - nak,

17 *f*

Öt vár - ta a vi - lág, az é - gi Mes - si - ást, Né - pé - nek Ő ho - zott, sza - ba - du - lást.
An - gyal - kar é - ne - kel, a szí - vünk ün - ne - pel, Kis - gyer - mek szü - le - tett, im, Ó a jel.

25 Refr. *f*

Zeng - jen a gló - ri - a. el - jött Is - ten Fi - a, Ma e - gyütt uj - jong a föld s az ég.

33 *ff* *mf* *f* *ff*

Dicsóság mennyben fent, békesség légyen lent! Jó - a - ka - rat, jó - a - ka - rat az em - ber - hez!

S, D. G.

* Egy szólamban gyülekezet is énekelheti.

**Énekkari előadásnál a szoprán a kis kotta alapján énekel.

Billy Graham aranykora

2016. november 7-én töltötte „a világ evangélistája” élete 98-ik évét. Az utóbbi évtizedben elmondta búcsúbeszédét ezernyi ember előtt, lediktálta a családja tagjainak, és publikálták az utolsó könyvét, amelyben az emberi életkor késői éveit „igazi aranykornak” nevezte. A születésnapjára fényképfelvételen az egykor életerős férfi egy fotelben üldögél, a haja hófehér, az arca megtört. A nemrég bennünket is meglátogató orvos fia, Franklin ezt mondta: „Csendes, de a gondolatai tiszták.”

Tizenkilenc éves korában döntött Jézus Krisztus mellett, a „déli baptistáknál” megkeresztelkedett, és a floridai Tampa egyik gyülekezetében arra kérték, tartson egy igehirdetést. Ez volt az első. Kiment egy parkba és négy órát sétálgatott előtte. Körülbelül éjfélkor a fűben letérdelt és imádkozott: „Igen Atyám, ha neked szükséged van rám, átadom magam Neked!”

Hazánkban az ötvenes évek vége felé vállalta *Herjeczki András* néhai lelkipásztor testvér, hogy ismertesse őt. Kiosztottak egy néhány oldalas sokszorosított szöveget, ami szerint ezrek tértek meg egy-egy evangélizációján. A hírek egyre gyarapodó létszámokról szóltak. Nálunk szinte mindenki kételkedett az adatok a valószínűségében. „A gépirók talán hozzá írtak mindig egy-egy nullát, így jutottak ilyen magas eredményekhez.” – Nyilatkoztak a szkeptikusok. Bírálgatták az USA vezetőivel ápolts kapcsolatait, félremagyarázták a „lángoló világról” írott gondolatait. Sajnos nem csak az akkori ateista politikusok kötekedtek, még a hivatalos egyházi emberek sem tartózkodtak a lejáratásától.

Bécsben, 1969-ben kijelentette, hogy szeretne Kelet-Európába is látogatni. Graham már a hetvenes években kétszázezernél több embert hívott Jézus Krisztus követésére.

Kezdtett pozitív irányba formálódni róla a vélemény. Jugoszláviában, Csehszlovákiában, Romániában és nálunk is engedtek néhány száz hallgatót az igehirdetéseire. Talán kétszer járt a Szovjetunióban. Akkor már minden keresztény egyház vezetői fölismerték benne az evangélium őszinte szolgáját. Magyarországon háromszor járt, utoljára 1989-ben, mondhatjuk a társadalmi fordulat küszöbén. A Népstadion telve volt a hallgatóival.

Egy magyarországi delegáció tagjaként, Ausztriában hallhattam először életemben Graham igehirdetését. Az evangéliumot és a mindennapi élet eseményeit úgy hozta összefüggésbe, hogy bírálatai nem maradtak a rosszallások szintjén, hanem felélesztették az egyéni felelősséget. Egyetlen megoldást ajánlott, Jézus Krisztus követését, ami helyes válasz minden személyes kérdésben, és javulást hoz a legszélesebb társadalmi körökben is. Peter Schneider kiváló német tolmácsa volt. Átlélhettem a zsolttáros istenél-ményét: „Egyszer szólt az Isten, kétszer hallottam...” Az amerikai angolság nyelvi tökéletessége, az igehirdető őszinte lelkesedése, és a német tolmácsolás szinte elragadott. Sok hallgató életében hozott döntő fordulatot Graham bécsi igehirdetése.

„Miért tartja Isten ma is Graham-et életben?” Kérdezték a fiától, talán többféle okkal. Franklin, a szüleinek meghitt, szép, de szerény házában, édesapja mellett állt, és ezt felelte:

„Itt van még köztünk, hogy békítse a keresztény embereket egymással.”
Szebeni Olivér

KARÁCSONYI KÍVÁNSÁG

*Ha én betlehemi pásztorgyerek lennék,
Karácsony estéjén a jászolhoz mennék.*

*Ha volna egy fehér, szép szelid báránycám,
Azt is odavinném, azt is odaszánnám.*

*Gyorsan letérdelnék, milyen jó is volna,
Angyalok éneke gyönyörűen szólna.*

*Talán egy kis angyal kezemen is fogna,
Megtartó Úr Jézus rám is mosolyogna.*

*De én nem lehetek, mért is nem lehetek,
Betlehemi nyáját őrző pásztorgyerek!*

*Magyar földön járok, el is múlt az régen,
Hogy az a csillag ragyogott az égen.*

*Van most csillag elég, de úgy egy sem ragyog,
Nem énekelnek már mennyei angyalok.*

*Úr Jézus elébe elmegyek én mégis,
Száz nap, és száz éjjel, ha mindig mennék is.*

*Száz nap és száz éjjel, még nem is kell járnom,
Odarepít engem, az én imádságom.*

*Mért megyek elébe? Megköszönni szépen,
A sötét világra, hogy leszállott értem.*

*Megmondani néki, életem, halálom,
Már én csak ezen túl, mindig Öt szolgálom.*

*Megsimogat, tudom, szerető szemével,
Megtelik a szívem, szíve melegével.*

*Megtartó Úr Jézus édes mosolyával,
Karácsonyestének, nagy boldogságával.*

Írta: Túrmezei Erzsébet

A JÓ PÁSZTOR megtalálható

az interneten is:

www.jopasztor.baptist.hu

KVÍZKÉRDÉSEK

LÁTOMÁSOK, ÁLMOK

A feladványt készítette: Dr. Sajben Klára

Beküldési határidő: 2017. február 15.

A helyes válaszok mellé kérjük beküldeni a pontos igehely megjelölést is.

1.) Kinek volt látomása gőzölgő üstről?

- a. Dániel
- b. Jeremiás
- c. Ezékiel
- d. Jób

2.) Ki álmodott a kerek árpa-kenyerről?

- a. A fáraó főszűtmestere
- b. Ezékiel
- c. Gedeon
- d. Debóra

3.) Ki álmodott az égből alászálló lepedőről?

- a. Kornéliusz
- b. Péter
- c. János
- d. Pál

4.) Ki kapott kijelentést egy teljes család megbüntetéséről?

- a. József
- b. Ézsaiás
- c. Hóseás
- d. Sámuel

5.) Kinek volt látomása két kosár fügéről?

- a. Jeremiás
- b. Nabukodonozor
- c. Illés
- d. Zakariás

6.) Ki álmodott az égig érő létráról?

- a. Potifár
- b. József
- c. Jákób
- d. Péter

7.) Kinek az álmában voltak kövér és sovány tehenek?

- a. József
- b. Fáraó
- c. Jákób
- d. Főpohárnok

8.) Ki evett meg egy irattekercset, ami olyan édes volt, mint a méz?

- a. Ezékiel
- b. Zakariás
- c. Ézsaiás
- d. János, a Jelenések könyvében

9.) Kinek volt látomása repülő irattekercsről?

- a. Ezékiel
- b. János írt róla a Jelenések könyvében
- c. Jeremiás
- d. Zakariás

10.) Kinek volt látomása három kosár kalácsról?

- a. Dávid
- b. Ahijjá próféta

- c. Főszűtmester
- d. Dániel

11.) Ki látott álmot a napról, holdról és csillagokról?

- a. Jákób
- b. József
- c. Salamon
- d. Ábrahám

12.) Ki álmodott egy hatalmas, fényes szoborról?

- a. Belsazar
- b. Nabukodonozor
- c. Dániel
- d. Dágón

13.) Kinek szerepelt a látomásában egy tíz szarvú állat?

- a. Dániel
- b. Hóseás
- c. Ezékiel
- d. Zakariás

Az előző feladvány helyes megfejtése:

- 1 – b (Nábál, 1Sám 25,25);
- 2 – c (kenyeret és bort, 1Móz 14,18);
- 3 – d (samáriai éhség, 2 Kir 6,25);
- 4 – c (kereskedő, 1Móz 37,28);
- 5 – a (sűrű, sötét felhő, 2Móz 20,21);
- 6 – b (4Móz 21); 7 – d (2Krón 10,10);
- 8 – a (Zak 10,2); 9 – d (Mk 5,9);
- 10 – c (Jel 2,4); 11 – b (1Sám 5,5);
- 12 – c (2Sám 6,20)

Helyes megejtést küldtek be:

Piros Elemérné (Bp.), Szutor Józsefné (Bp.), Rück Henrikné (Komló), Mészáros Lajos (Maglód), és további 63-an, lásd a keresztretjvény-megfejtők névsorában csillaggal jelölt neveket.

Gratulálunk!

1		2	3	4	5	6		7	8	9	10	11	12	
13	14		15					16						
17		18		19			20		21					
22			23		24	25	26	27		28			29	
	30			31		32			33			34		
35				36	37						38			
39			40					41		42		43		
		44									45			
46	47			48				49					50	
51							52					53		
54				55		56				57	58			
59	60		61			62			63		64			65
66		67			68				69	70		71		
72						73		74			75		76	

Bór és titán vegyjele 68. Meg kell hajolnia a végén!
70. Úgy jó, ha kövér 73. Pára! 74. Közeledik – régiesen 75. Tiltó szócska

Beküldési határidő: 2017. február 15.
A rejtvényt készítette: Dr. Sajben Klára

Az előző rejtvény helyes megfejtése:

Szemmel tartod járássomat és pihenésemet, gondod van minden utamra.
(Zsolt 139,3)

Helyes megfejtést küldtek be:

Kovács Imréné* (Bp.), Kovács Bálint* (Újkígyós), Lórik János és Ildikó* (Bp.), Lomjánszki Jánosné* (Órbottyán), Székely Irén* (Sarkad), Tulkán Péter* (Kétegyháza), Nuszbaum Ferencné* (Gödöllő), Jámbor Ferencné* (Debrecen), Czap Elekne* (Debrecen), Sáfri János* (Pécel), Martonné Szlepák Margit* (Tahi), Bolemányi Jánosné* (Kiskőrös), Pető Albertné* (Budakeszi), Gulyás Anna és Ernő* (Bp.), Petrik Ádámné* (Órbottyán), Vezsenyiné Ács Magdolna* (Pécel), Baráth Imréné* (Nyíregyháza), Gaál Miklósné* (Tard), Hégyel Béláné* (Békés), Tóthné Szűcs Csilla* (Békés), Horváth Béláné* (Szada), Lomjánszkiné Torgyik Zsuzsanna* (Kiskőrös), Szirbucz Mihályné* (Kétegyháza), Nagy Sándorné* (Berettyóújfalu), Polányi István* (Bp.), Gyarakai Lászlóné* (Békés), Ilyésné Katona Ibolya* (Pécel), Spangenberg Rudolf* (Kömlőd), Marjai Sándor* (Miskolc-Szirma), Dan János* (Békés), Simon Zoltánné* (Bp.), Kerekes Béláné* (Mágocs), Vincze Jolán* (Domoszló), Varga Lajosné* (Isaszeg), Kustán Jánosné* (Dunaújváros), Neuheiser Jánosné* (Borjád), Polányi Károlyné* (Bp.), Schmal Henrikné* (Balatonszemes), Horváth Jánosné* (Fadd), Vajda Jánosné* (Orgovány), Hégyel Ferenc* (Dunaharaszti), Török Sándor* (Debrecen), Bató Tiborné* (Ócsa), Vári Györgyné* (Kiskőrös), Grósz Györgyné* (Kétegyháza), Kisné Ady Éva* (Békés), Zóka Benjámin* (Pécs-Hird), Lisztes Tibor* (Berettyóújfalu), Kovács Sándorné* (Miske), Kissné Kovács Valéria* (Hajdúböszörmény), Ecsedi Istvánné* (Érd), Kovács Sándorné* (Kiskőrös), Sóvágó Antal* (Hajdúböszörmény), Barta Gyuláné* (Mezőkövesd), Szegedi Gyuláné* (Kiskőrös), Hodoszó Jánosné* (Méhkerék), Marton András* (Bp.), Sándor Mária* (Bp.), Rózsa Tiborné* (Kiskőrös), Némethné Tóth Eszter* (Kaposvár), Döme Károlyné* (Zirc), Csábi Marietta (Nógrádmegyer), Miglódi Gyula (Kaposkeresztúr), Laskovicsné Pintér Etelka (Isaszeg), Forrás Ferenc (Bp.), Barabás Hajnalka (Tuzsér) Sáfri Sándorné (Bp.)

Könyvjutalomban részesült:

Barabás Hajnalka (Tuzsér), Döme Károlyné (Zirc), Bató Tiborné (Ócsa), Neuheiser Jánosné (Borjád), Miglódi Gyula (Kaposkeresztúr)

Gratulálunk!

Jutalmukat postán küldjük el.

KERESZTREJTVÉNY

„Bár még ...” - a megfejtendő igevers folytatása a függőleges 35, függőleges 65, függőleges 37, vízszintes 44, vízszintes 2 alatt található. Megfejtendő az igevers és az ige-hely.

Az igevers és a rejtvényben szereplő nevek az új fordítás szerint kerültek beírásra, az ettől való eltérést külön jelezzük.

VÍZSZINTES: 2. A megfejtendő igevers ötödik része 13. Ruha egynemű betűi 15. Város Efraim területén, Ahijjá próféta lakhelye volt 16. Cebóim királya a sziddín-völgyi csatában 17. Soká! 19. Távirati ü 21. Női név 22. Moáb királya, aki juhtenyésztéssel foglalkozott 24. Elek! 26. Emel páratlan betűi 28. Béka egynemű betűi 29. Tárgy szélei 30. Midjánita király, akit Gedeon serege egy prészánál ölt meg 32. Étel vesz magához 34. Aprító egynemű betűi 35. Egy alkoholos ital – régiesen 36. K-val az elején: Lévi második fia 38. Valaminek a tudora – ford. 39. Strázsa 40. Tölgyes, ahol az Úr megjelent Ábrahámnak – ford. 41. Időegység 43. Júda királya, aki súlyos lábbetegségben halt meg – Kár. ford. sz. **44. A megfejtendő igevers negyedik része** 46. Pest megyei település 48. DÁI 49. Férfi, aki vett megának a teljesen Úrnak szentelt kincsekből – ford. 50. ...vad – kártékony ragadozó emlős 51. Izmáel egyik fia 52. Hiteget – ford. 53.

Ere betűi keverve 54. Más keverék! 55. Jöjj 57. Magaslat 59. Lap és csokoládé is van ilyen 61. Kettős betű 62. Izráel egyik bírása volt 64. Az ő idejében kezdtek segítségül hívni az Úr nevét 66. Itt jelent meg az Úr Salamonnak álmában 69. Belga és luxemburgi autójel 71. Ivartalanított kos 72. Itt lakott Mária, Márta és Lázár 74. Roboám egyik fia – Kár. ford. sz. 76. Az argon vegyjele

FÜGGŐLEGES: 1. Jézus anyanyelve 3. Kiejtett betű 4. Jézus Krisztus egyik elnevezése 5. Átkarol 6. Négylábú háziállat 7. Ötös egynemű betűi 8. Tea németül 9. Erelye 10. Vára igen nehezen épült 11. Oxigén és bizmut vegyjele 12. Ő írta le a rómaiakhoz írt levelet – Kár. ford. sz. 14. Eben-..., itt állított oltárt Sámuel 18. Jákob egyik fia – Kár. ford. sz. 20. Lusta 23. AÉ 25. Hágár fia – ford. 27. Mutató szócska 31. Helység Hágár kútjának közelében 33. Dávid egyik fia – J-vel az elején 34. Begyűjt **35. A megfejtendő igevers első része** **37. A megfejtendő igevers harmadik része** 40. Személyes névmás 41. Izráel első bírása – az utolsó mgh-n ékezetthiánnyal 42. Város Észak-Babilóniában 44. Város Sodoma és Gomora környékén 45. Elás egynemű betűi 47. Ijesztő alak 50. Rebeka dajkája 52. Királyi üloalkalmatosság 53. Összekevert menü! 55. Valld meg bűneidet! 56. Latin és 58. Ománi és spanyol autójel 60. Állat – németül 61. Koffeintartalmú italt 63. Ádám és Éva második fia **65. A megfejtendő igevers második része** 67.